

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2026

ΟΜΙΛΗΤΗΣ:

ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ Λ.Σ

ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ:

Σεβασμιότατε,

Κύριε Υπουργέ,

Κύριε Υφυπουργέ,

Κύριε Γενικό Γραμματέα,

Κύριε Αρχηγέ,

Κύριε Υπαρχηγέ,

Κύριοι επίτιμοι Αρχηγοί,

Κύριοι επίτιμοι Υπαρχηγοί,

Κύριοι εκπρόσωποι της Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Λιμενικού

Σώματος, της Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Ναυτικού και της

Λέσχης Αξιωματικών Λιμενικού Σώματος,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Κυρίες και Κύριοι,

Με ιδιαίτερη συγκίνηση και βαθύ αίσθημα ευθύνης τιμούμε σήμερα την 25η Μαρτίου του 1821 και συγχρόνως τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου.

Μια ημέρα κατά την οποία η ιστορία και η ορθόδοξη πίστη συμπορεύονται και η ελευθερία συναντά την ελπίδα της σωτηρίας του ανθρώπου.

Η σημερινή ημέρα φέρει έναν βαθύ θεολογικό συμβολισμό:

Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου αποτελεί τη χαρμόσυνη αναγγελία της ενανθρώπισης του Θεού-Λόγου. Απορεί η Θεοτόκος, καθώς ακούει από τον Αρχάγγελο Γαβριήλ τον παράδοξο χαιρετισμό. Απορεί κατόπιν και για την φοβερή αποκάλυψη, την μεγαλύτερη έκπληξη των αιώνων. Φόβος την πλημμυρίζει! Ο απεσταλμένος όμως του Θεού προλαμβάνει αμέσως την αγωνία της Παρθένου. « Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ », της λέει. Αξιώνεσαι να υπηρετήσεις το μεγαλύτερο μυστήριο του Θεού! Θα συλλάβεις στα σπλάγχνα σου Υιό και θα Τον ονομάσεις Ιησού. Αυτός θα είναι μέγας. Θα Τον αναγνωρίσουν οι άνθρωποι ως Υιό του Θεού του Υψίστου.

Ἡ Παναγία αφού άκουσε τις άκατάληπτες αυτές βουλές τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν ἄγγελο, θαυμάζει καὶ ἀπορεῖ. « Πῶς θὰ συντελεσθῆ τὸ μυστήριο; » Καὶ ὁ ἀρχάγγελος τοῦ οὐρανοῦ ἀποκρίνεται: « Πνεῦμα Ἅγιο θὰ ἔλθῃ μέσα σου, οἱ φυσικοὶ νόμοι θὰ παραμερισθοῦν ». Καὶ ἡ Παναγία ἀποδέχεται τὴν βουλή τοῦ Θεοῦ. « Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου », λέει. « Ὑποτάσσομαι πλήρως, ἄς γίνῃ ἀκριβῶς ὅπως μου εἶπες ».

Μεγάλη ἡ ἀποστολή, μοναδική. Καὶ ἀξιώνεται νὰ τὴν ἐκπληρώσει ἡ

απλή και ταπεινή κόρη της Ναζαρέτ.

Αλλά γιατί ανάμεσα στα δισεκατομμύρια όλων των γυναικών του κόσμου, όλων των αιώνων, ο Θεός ξεχωρίζει, λαμπρύνει και τιμά την Παναγία και την καθιστά μητέρα Του;

Τί είχε η πτωχή Παρθένος της Ναζαρέτ, Πλούτη και δόξα; Κοινωνική θέση και καταξίωση; Ανώτερη παιδεία και σοφία; Τίποτε απ' όλα όσα θαμπώνουν τους ανθρώπους του κόσμου! Την διαλέγει όμως ο Θεός για την αρετή της και την ταπεινότητά της. « Δούλη Κυρίου » ονομάζει τον εαυτό της, μολονότι είναι η μόνη άξια να γίνει η μητέρα του Θεού. Και όσο ο Θεός την υψώνει, τόσο αυτή ταπεινώνεται. Αλλά η ταπεινή Δέσποινα της Ναζαρέτ είναι και το υπόδειγμα της υπακοής στο θέλημα του Θεού. Υποτάσσεται κατά πάντα.

Γι' αυτές λοιπόν τις μεγάλες αρετές που είχε η Παναγία μας ο άγγελος την ονόμασε Κεχαριτωμένη. Διότι είχε πάνω της τα υπερφυσικά χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος σε ύψιστο βαθμό. Γι' αυτό και ο Θεός την διάλεξε να φέρει στον κόσμο τον Σωτήρα Χριστό, τον Βασιλέα των όλων.

Όπως ο Ευαγγελισμός, λοιπόν, σηματοδοτεί την αρχή της πνευματικής λύτρωσης έτσι και το 1821 σηματοδοτεί την αρχή της εθνικής αναγέννησης. Η πίστη υπήρξε θεμέλιο αντοχής. Οι αγωνιστές πολεμούσαν « για του Χριστού την Πίστη την Αγία και της Πατρίδας την ελευθερία », αντιλαμβανόμενοι ότι η ελευθερία δεν είναι μόνο πολιτικό καθεστώς, αλλά και εσωτερική κατάσταση.

Η Επανάσταση που ξεκίνησε το 1821 και διήρκεσε μέχρι και το 1829 δεν

είναι η πρώτη που έκαναν οι Έλληνες για να ελευθερωθούν από τον τουρκικό ζυγό. Πολλές άλλες είχαν προηγηθεί. Η τελευταία αυτή πέτυχε, γιατί ήταν η πιο καθολική, η πιο οργανωμένη και στάθηκε η κατάληξη μιας μακρόχρονης προεργασίας.

Ο Ελληνισμός που κατόρθωσε να επιβιώσει μετά την τουρκική κατάκτηση και να διατηρήσει την συνοχή του, άρχισε να προοδεύει ιδίως από τα μέσα του 17ου αιώνα και ιδιαίτερα κατά τον 18ο.

Η ανάπτυξη της ναυτιλίας, του εμπορίου και της βιοτεχνίας δημιούργησε μία οικονομικά ισχυρή τάξη στο εσωτερικό και στις παροικίες του εξωτερικού. Εκεί, τον 18ο αιώνα οι Έλληνες ενισχύθηκαν από τις ιδέες του Ευρωπαϊκού διαφωτισμού και δημιούργησαν ένα παράλληλο κίνημα, τον ελληνικό διαφωτισμό, που με την ίδρυση περισσότερων σχολείων και την έκδοση επιστημονικών και θρησκευτικών βιβλίων επεδίωκε να φωτίσει συστηματικά τον λαό, να τονίσει την αυτοπεποίθησή του.

Έτσι, δυνάμωνε την αγωνιστική του διάθεση και προετοίμαζε ουσιαστικότερα την απελευθερωτική του εξέγερση.

Οι εξεγέρσεις που είχαν προηγηθεί, είχαν διατηρήσει το αγωνιστικό πνεύμα και είχαν δημιουργήσει από τους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας τα στρατιωτικά επαναστατικά σώματα των κλεφτών, που έδωσαν στον Αγώνα τους σημαντικότερους αρχηγούς και μια δοκιμασμένη πολεμική τακτική, τον κλεφτοπόλεμο.

Το όραμα και το μαρτύριο του Ρήγα είχαν συγκλονίσει τις ψυχές των Ελλήνων και οι αγώνες των Σουλιωτών είχαν τονίσει την εμπιστοσύνη στην παλικαριά και στη στρατιωτική ικανότητα του λαού.

Οι ελπίδες που κάθε φορά διαφεύδονταν, ότι κάποια μεγάλη δύναμη θα βοηθήσει στην απελευθέρωση, είχαν καταλήξει να διαμορφώσουν στα πιο δυναμικά ηγετικά πρόσωπα μία πεποίθηση, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Κολοκοτρώνης, πως « ότι είναι να κάνουν οι Έλληνες, θα το κάνουνε μοναχοί τους και δεν έχουν ελπίδα καμιά από τους ξένους» .

Όλες αυτές τις τάσεις και τις δυνατότητες τις συνδύασε η Φιλική Εταιρεία , οργανώνοντας το λαό, προβάλλοντας αρχηγούς, καθορίζοντας το χρόνο και τέλος κηρύττοντας την Επανάσταση.

Η Ελληνική Επανάσταση άρχισε τέλη Φεβρουαρίου 1821 στο Ιάσιο της Μολδαβίας με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη. Η επίσημη κήρυξή της, όμως, έγινε στην Αγία Λαύρα την 25η Μαρτίου του 1821 από τον Πατριάρχη Παλαιών Πατρών Γερμανό. Αμέσως διαδόθηκε σε όλο τον Ελληνικό χώρο ως την Κρήτη και τα Δωδεκάνησα.

Στην Πελοπόννησο, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης αναδείχθηκε σε εμβληματική μορφή στρατηγικής ιδιοφυΐας. Η άλωση της Τριπολιτσάς τον Σεπτέμβριο του 1821 υπήρξε καίριο πλήγμα για την οθωμανική κυριαρχία.

Στη Στερεά Ελλάδα, ο Αθανάσιος Διάκος ενσάρκωσε το ιδεώδες της θυσίας στην Αλαμάνα, ενώ ο Γεώργιος Καραϊσκάκης και ο Μάρκος Μπότσαρης προσέδωσαν στον αγώνα λάμψη ηρωισμού και αυταπάρνησης.

Δια θαλάσσης, οι ναυτικές δυνάμεις της Ύδρας, των Σπετσών και των Ψαρών, της Κάσου αλλά και του Γαλαξιδίου με προσωπικότητες όπως η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, ο Ανδρέας Μιαούλης, ο Γεώργιος Σαχτούρης,

ο Παπανικολής και ο Κανάρης, οι οποίοι προσέφεραν τις περιουσίες τους για την ενδυνάμωση και τη στήριξη του αγώνα, διαδραμάτισαν καθοριστικό ρόλο στην έκβαση των επιχειρήσεων αντιμετωπίζοντας τον τουρκικό πολεμικό στόλο σαν ίσος προς ίσο.

Οι επαναστατημένοι άρχισαν να οργανώνονται από την πρώτη μέρα με την « Προσωρινή Διοίκηση της Ελλάδος» κατά τα Δυτικά Πρότυπα.

Ένα από τα πρώτα Υπουργεία του οποίου η σύσταση δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια της Α΄ Εθνοσυνέλευσης της Επιδαύρου τον Ιανουάριο του 1822, ήταν το Υπουργείο Ναυτικών ή Ναυαρχείο. Το εν λόγω Υπουργείο εξέδωσε νομοθετικά διατάγματα και κανονισμούς για τη ρύθμιση της ναυσιπλοΐας στα λιμάνια και τις ακτογραμμές της Επανάστατημένης Ελλάδας, δημιούργησε Λιμεναρχεία και διόρισε Λιμενάρχες, επέβαλε την λεπτομερή καταγραφή εισερχομένων και εξερχομένων πλοίων.

Η άλωση της Τριπολιτσάς, η σφαγή της Χίου, η καταστροφή των Ψαρών και η έξοδος του Μεσολογγίου αποτελούν κορυφαίες στιγμές του αγώνα.

Αξίζει να σταθούμε στην πολιορκία και την Έξοδο του Μεσολογγίου μιας και φέτος συμπληρώνονται 200 χρόνια από το γεγονός που συγκίνησε όλο τον κόσμο, καθώς η αυτοθυσία των αγωνιστών έπαιξε σημαντικό ρόλο στην απελευθέρωση των Ελλήνων.

Στις 15 Απρίλη 1825 ο Κιουταχής ξεκινάει από τα Γιάννενα με 20.000 Αρβανίτες, ενώ αργότερα ενισχύεται με τον Ιμπραήμ και τους 10.000 στρατιώτες του.

Η πολιορκία είχε ξεκινήσει!

Από την άλλη πλευρά μέσα στο κάστρο υπήρχαν 4.000 πολεμιστές που ενισχύονταν από τους πολίτες καθώς και 12.000 γυναικόπαιδα.

Άμεσα ξεκίνησαν μαζικές επιθέσεις και βομβαρδισμοί, ενώ επιχειρήθηκε και στενός αποκλεισμός από τη θάλασσα, αλλά δεν τα κατάφεραν. Ο Μιαούλης με τον ελληνικό στόλο μπόρεσε αρκετές φορές και έσπασε τον αποκλεισμό και τροφοδότησε τους ηρωικούς υπερασπιστές του Μεσολογγίου με τρόφιμα και πυρομαχικά.

Αρχές του 1826 η άμυνα του Μεσολογγίου άρχισε να κλονίζεται. Ο αποκλεισμός εντάθηκε, η πείνα άρχισε να γίνεται πιεστική. Τα τρόφιμα ήταν λιγοστά, οι τραυματίες έμεναν δίχως φάρμακα.

Στις 25 Φλεβάρη πέφτει στα χέρια των πολιορκητών το νησάκι Βασιλάδι. Η πείνα έγινε αφόρητη, άρχισε να θερίζει του πολιορκημένους.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες οι πολιορκημένοι απελπίστηκαν. Οι ιερείς δεν προλάβαιναν να πηγαινοέρχονται στα νεκροταφεία και οι νεκροθάφτες να σκάβουν.

Στις 31 Μάρτη, σε μυστική σύσκεψη, οι οπλαρχηγοί αποφάσισαν την έξοδο και μαζεύτηκαν στο σπίτι του Τζαβέλα για να συζητήσουν τις λεπτομέρειες και να βρουν τρόπο να ειδοποιήσουν τον κόσμο χωρίς να τους πάρουν είδηση οι εχθροί. Στη σύσκεψη πήραν μέρος οι ανώτεροι αξιωματικοί και ο αρχιερέας Ρωγών Ιωσήφ.

Ύστερα από ώρα διαβουλεύσεων αποφάσισαν:

- να σκοτώσουν καθένα που είτε από δειλία είτε από φιλοζωία θα μπορούσε να τους προδώσει,

- να εκτελέσουν όλους τους αιχμαλώτους Τούρκους και όποιον είχε ο καθένας κοντά του που τον υποψιαζόταν.

Οι αποφάσεις υλοποιήθηκαν άμεσα.

Αργότερα, συζήτησαν και για τις οικογένειές τους και τα μικρά παιδιά που σίγουρα θα κλαίγανε την ώρα της εξόδου και θα έβαζαν σε κίνδυνο όλη την επιχείρηση.

Ομόφωνα πήραν την σκληρή απόφαση:

Αποφάσισαν όλοι να σκοτώσουν τις γυναίκες και τα μικρά παιδιά, δίχως να χαριστούν σε κανέναν, για να μη φανερωθούν από τις φωνές τους και δε μείνει ούτε ψυχή ζωντανή και έτσι με αυτόν τον τρόπο να πέσουν σκλάβοι στα χέρια του εχθρού.

Τότε σηκώθηκε συγκινημένος ο Αρχιερέας Ρωγών Ιωσήφ και είπε:

« Εν ονόματι της Αγίας Τριάδος! Αν τολμήσετε να πράξετε τούτο, πρώτον να θυσιάσετε εμένα! Και σας αφήνω την κατάρα μου και το αίμα των αθώων να πέσει στα κεφάλια σας!»

Με τις κατάρες και τα λόγια του το ξανασκέφτηκαν και αποφάσισαν να ποτίσουν αφιόνι τα μικρά παιδιά, ώστε να ζαλιστούν και να κοιμηθούν βαριά.

Για τους πολύ γέροντες, του πληγωμένους και τους αρρώστους, 600 περίπου άτομα, αποφάσισαν να παραμείνουν στην πόλη, να οχυρωθούν στα πιο γερά σπίτια και να δώσουν τη μάχη μέχρι τέλους, αφού δεν είχαν καμιά πιθανότητα να επιζήσουν.

Η έξοδος ορίστηκε για το βράδυ του Σαββάτου προς Κυριακή των Βαΐων,

10 Απριλίου του 1826, δύο ώρες μετά τη δύση του ήλιου 3.000 περίπου μαχητές και 6.000 γυναικόπαιδα χωρισμένοι σε τρία σώματα με αρχηγούς τον Νότη Μπότσαρη, τον Κίτσο Τζαβέλα και τον Δημήτρη Μακρή βγήκαν από το κάστρο.

Τους ακολουθούσαν οι γυναίκες που φόρεσαν αντρικά ρούχα και κρατούσαν το όπλο στο χέρι, μαζί με τα παιδιά και τους γέροντες.

Ξεχύθηκαν οι απελπισμένοι ελεύθεροι πολιορκημένοι να περάσουν μέσα από τις τουρκοαιγυπτιακές γραμμές. Θερίστηκαν αλλά και σκόρπισαν το θάνατο ανοίγοντας δρόμο με τα σπαθιά τους.

Μια κολώνα από τις τρεις, εκείνη με τα περισσότερα γυναικόπαιδα, δεν τα κατάφερε.

Από τους 3.000 μαχητές, 1.700 έπεσαν νεκροί. Μόλις 1.300 σώθηκαν.

Από τους αμάχους, 5.000 σκοτώθηκαν μέσα στη νύχτα. Πέρασαν μόνο 13 γυναίκες μαζί με 4 παιδιά.

Άλλα 6.000 γυναικόπαιδα στάλθηκαν στα σκλαβοπάζαρα της Πόλης και της Αλεξάνδρειας.

Οι Τούρκοι μπήκαν στο Μεσολόγγι. Οδομαχίες και πόλεμος σπίτι με σπίτι. Οι πολιορκημένοι έβαζαν φωτιά στο μπαρούτι, όταν δεν μπορούσαν ν' αμυνθούν άλλο. Σκοτώνονταν, παίρνοντας μαζί τους όσους περισσότερους από τους εχθρούς μπορούσαν.

Το πρωί, κάθε αντίσταση είχε καμφθεί.

Στις 11 Απριλίου του 1826 το Μεσολόγγι είχε πέσει.

Η έξοδος του Μεσολογγίου και η κατάληψη της Αθήνας που ακολούθησε,

έμοιασε να σημαίνει το τέλος της εξέγερσης.

Αντίθετα, όμως, αυτή η σφαγή ταρακούνησε τους λαούς του κόσμου και σήμανε την αρχή της τελικής επικράτησης της Ελληνικής Επανάστασης.

Σήμερα που η πατρίδα μας βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα παγκόσμιο ευμετάβλητο περιβάλλον, ο κάθε Έλληνας έχει ιερό χρέος να κλείνει μέσα του το έπος του 21, την απόφαση και τη θέληση για αγώνες που ομορφαίνουν τη ζωή του ανθρώπου. Η ελευθερία και η ανεξαρτησία δεν φτάνει να κατακτηθούν μια φορά, χρειάζεται συνεχής αγώνας, πίστη, θυσίες και ομόνοια.

Η 25η Μαρτίου είναι η υπενθύμιση ότι η ελευθερία και η πίστη, η ιστορία και η προοπτική, η μνήμη και η δημιουργία αποτελούν αδιάσπαστες συνιστώσες της εθνικής μας ταυτότητας.

Χρόνια πολλά σε όλες και σε όλους.

Ζήτω η 25η Μαρτίου!

Ζήτω το Έθνος!